

Posudek diplomové práce

Název práce: **Obraz Prahy ve vybraných literárních dílech českých a německých autorů
20. a 21. století**

Autor: **Ondřej Špaček**

Vedení práce: PhDr. Viera Glosiková, CSc.

Oponentka: PhDr. Tamara Bučková

Diplomová práce Ondřeje Špačka (98 stran) se zabývá literárním ztvárněním Prahy v šesti románech, z nichž čtyři byly psány německy a dva česky. Diplomant si vybral tři dvojice autorů, kteří v přibližně stejné době napsali román, jehož děj je spojen s prostorem Prahy. Jeden z dvojice je vždy autor český, druhý německý. V práci je sledována funkčnost pražského prostředí v rámci románového děje, ale také míra a podoba „vtažení“ pražských reálií a pražské atmosféry do vybraných literárních děl.

Předložená práce je psána česky, obsahuje úvod, tři ústřední kapitoly, dále závěr v češtině a němčině, seznam literatury a obrazovou přílohu.

K jednotlivým částem/kapitolám:

V úvodu autor formuluje cíl práce, východiska, jakož i zaměření jednotlivých kapitol v rámci celkové struktury práce. Vymezuje také metodologický postup při zpracování tématu.

První kapitola je teoretická, opírající se o odbornou literaturu (především o publikace D. Hodrové a Z. Hrbaty), na jejímž základě autor odkazuje k podobám ztvárnění města v literatuře a k funkci tohoto prostoru v moderní próze.

Stěžejní část diplomové práce tvoří kapitoly II, III a IV. Hned v II. kapitole se diplomant zabývá vedle románu Marie Pujmanové *Lidé na křižovatce* také románem *Der Umbruch oder Hanna und die Freiheit* (česky překlad z r. 2000: *Pražský exil Hanny Aschbachové*) německé autorky z Prahy, která na díle pracovala v mexickém exilu v druhé polovině 30. let, Alice Rühle-Gerstel. Jde o autorku, jejíž jediný román byl objeven až po více než čtyřiceti letech od její smrti a byl vydán až koncem 20. století. Sekundární literatura k tomuto dílu je minimální. Autor diplomové práce porovnává způsoby ztvárnění pražského prostředí a jejich významovou funkci v obou románech (které vznikaly kolem roku 1937) na základě detailního rozboru využití reálií Prahy.

Další dvojici tvoří představitelé migrantské literatury, autoři pocházející z Čech a Moravy, Libuše Moníková a Ota Filip, kteří dlouhodobě žijí v Německu a publikují v němčině. Obraz Prahy je hledán v románech *Pavane für eine verstorbene Infantin* z roku 1983 (český překlad: *Pavana za mrtvou infantku*) a *Café Slavia* z roku 1985 (český překlad *Kavárna Slavia*). I v těchto románech je pozornost věnována především pražským reáliím, s nimiž románoví protagonisté přicházejí do styku a jejichž ztvárnění má jistou funkci v celkovém smyslu textu. Třetí vzájemné srovnání je věnováno románu *Austerlitz* (2001) německého autora W. G. Sebald a českému románu *Sedmikostelí* (1999) Miloše Urbana.

Po tematicky cílené analýze jednotlivých dvojic románů a jejich vzájemnou komparaci resumuje autor diplomové práce výsledky a poznatky, k nimž dospěl ve třech dílčích shrnutích vždy na konci odpovídající kapitoly. V práci je porovnávána také románová fikce se skutečnými pražskými reáliemi, příp. historickými událostmi.

Celková struktura práce i jednotlivých kapitol jsou koncipovány tak, že to umožňuje mnohostranné uchopení sledovaného tématu. Jednotlivé části jsou pojednány poměrně originálně, bez možnosti využití rozsáhlejší sekundární literatury. I tak bylo téma literárního obrazu Prahy pojednáno poměrně vyčerpávajícím způsobem. Diplomant dospěl v jednotlivých detailech k překvapivým výsledkům (např. že v románu *Sedmikostelí* Praha nejvíc překračuje roli kulisy či prostředí, v němž je situován děj). V závěru autor shrnul poznatky z jednotlivých kapitol, to i v německém jazyce.

Obsahově a odborně lze tuto práci hodnotit kladně jako práci, která vychází z detailní cílené analýzy literárního textu šesti románů a jejíž výsledky byly ještě navíc prezentovány v určité komparaci.

Obraz práce kazí formulační nepřesnosti, resp. stylistické nedůslednosti (např. str. 10, 13, 14, 15, 20, 36, 38) v projevu jinak sympatickém, neboť se vyhýbá obvyklým klišé, často ovšem se vzdaluje odbornému stylu, jaký vyžaduje tento typ práce (např. 17, 26 atd.).

Obrazová příloha vhodně ilustruje prezentovanou problematiku.

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení navrhuji známku velmi dobře (2).

Při obhajobě by se měl autor vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Na str. 37 je tvrzení, že A. Rühle-Gerstel ve svém románu „zobrazuje život konkrétní osoby v de facto jedné konkrétní situaci (emigrace)“. Není to tvrzení příliš eliminované? Lze emigraci označit za „jedinou konkrétní situaci“? Je pro vztah protagonistky k bratrovi a jeho

rodině, k přítelkyni a případně i dalším osobám v Praze určující fakt, že je Hanna emigrantkou?

2. Na str. 69 píšete v souvislosti s postavou Austerlitze, že role Prahy je zde pasivní, ale v jiné větě tvrdíte, že Praha „provádí“ průvodcovství, což naopak budí určitý dojem aktivity. Můžete to blíže vysvětlit?

V Praze, dne 19. 5. 2009